

TANTÁRGYLEÍRÁS, TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS TELJESÍTÉSI KÖVETELMÉNYEK

2023/2024. II. (TAVASZI) FÉLÉV

Cím	Tájvédelem és -tervezés
Tárgykód	MSB481MNKM+D
Heti óraszám: ea/gy/lab	2/0/0
Kreditpont	3
Szak(ok)/ típus	környezetmérnöki/BSc
Tagozat	nappali+duális
Követelmény	vizsga
Meghirdetés féléve	6. szemeszter (tavasz)
Előzetes követelmény(ek)	Természetvédelem (MSB480MNKM+D)
Oktató tanszék(ek)	Környezetmérnöki
Tárgyfelelős	dr. Pécz Tibor
Oktatók	dr. Pécz Tibor
Időpont, helyszín	kedd 9.30–11.00, A206

TÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy rövid leírása (max. 10 rövid mondat). (Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Alapadatok/Tárgyleírás rovat)

A hallgatók megismerik a tájvédelmi alapfogalmakat, az ökológiai szemléletű tájanalízist és -szintézist, valamint ezek leglényegesebb módszereit, ezzel kapcsolatban pedig a tájvédelem alapelveit és feladatait. Jogi szabályozás a hazai és európai tájvédelemben. A tájelemek (foltok, folyosók, mátrix, tessera) típusai, funkciói és tájvédelmi szempontból meghatározó tulajdonságaik. A sziget-biogeográfia alapjai, jellemzői. Foglalkozunk a táj elemzéséhez szükséges kvantitatív mutatókkal, a tájérzékenységhez kapcsolódó minősítési módszerekkel és ábrázolásukkal. A hallgatók ismereteket szereznek az ökológiai folyosók típusairól, funkcióiról és jelentőségükről. Bemutatásra kerülnek a tájvédelem feladatai a különböző tájtípusokban és a tájgazdálkodás hazai stratégiája. Megismerik a hallgatók a tájtervezés, tájrendezés alapjait.

TÁRGYTEMATIKA

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika ablak)

1. AZ OKTATÁS CÉLJA

Célkitűzések és a tantárgy teljesítésével elérhető tanulási eredmények megfogalmazása.

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Oktatás célja rovat)

A tárgy alapvető szakmai célja a magyarországi és nemzetközi táji értékek, ill. a tájvédelmi gondolkodás, struktúra és jogszabályok megismerése, valamint illeszkedése a mérnöki gyakorlatba.

2. A TANTÁRGY TARTALMA

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Tantárgy tartalma rovat)

TÉMAKÖRÖK

ELŐADÁS

1. Tájvédelem
2. Tájalkotók
3. Tájökológiai foltok és folyosók
4. Tájdiverzitás
5. Tájvédelmi gazdálkodás
6. Erdők tájvédelmi problémái
7. 1. ZH, gyepek és vizes területek tájvédelmi problémái
8. 1. ZH 1. pótja, tájpotenciál
9. Tavaszi szünet
10. Tájökológiai hálózatok
11. Tájmetria
12. Tájváltozások, Tájtipusok
13. 2. ZH, tájvédelem gyakorlati alkalmazása
14. 2. ZH 1. pótja, tájvédelmi célú projektek

RÉSZLETES TANTÁRGYI PROGRAM ÉS A KÖVETELMÉNYEK ÜTEMEZÉSE

ELŐADÁS

Okta- tási hét	Téma	Kötelező irodalom hivatkozás, oldalszám (-tól-ig)	Teljesítendő feladat (beadandó, zárthelyi, stb.)	Teljesítés ideje, határideje
1.	Bevezetés, tájékoztatás. A tájvédelem tárgya: a természeti és a kultúrtáj fogalma. A tájvédelem, mint társadalmi tevékenység. A tájvédelem fogalma és különböző értelmezései, eszközei, társadalmi feltételrendszere.	kiadott anyag a Teams-en
2.	A táj, mint ökológiai rendszer. Anyag- és energiaáramlási folyamatok a tájban. A tájak szerkezete és működése. Tájalkotó tényezők és tájalkotó elemek. Tájfunkciók. Tájökológiai alapelvek és tájvédelmi alkalmazásaik.	kiadott anyag a Teams-en		
3.	A táj, mint foltmozaik. Folt, folyosó, mátrix fogalma. Tájökológiai foltok típusai és működésük. Tájökológiai folyosók típusai és működésük.	kiadott anyag a Teams-en		
4.	A tájak diverzitása. A tájszerkezet, és a tájdiverzitás, mint védendő értékek.	kiadott anyag a Teams-en		
5.	Tájvédelmi célú gazdálkodás, fenntartás és kezelés szempontrendszere és jogi feltételei.	kiadott anyag a Teams-en		
6.	Erdőterületek kezelésének tájvédelmi szempontjai, az erdővel kapcsolatos leggyakoribb tájvédelmi problémák.	kiadott anyag a Teams-en		
7.	Gyepek és vizes élőhelyek kezelésének tájvédelmi szempontjai, a kezelésükkel kapcsolatos leggyakoribb tájvédelmi problémák.	kiadott anyag a Teams-en	1. ZH	az órán
8.	A tájpotenciál fogalma és különböző tájpotenciálok értelmezése, védelme. A multifunkciós táj elmélete.	kiadott anyag a Teams-en	1. ZH 1. pótja	az órán
9.	Tavaszi szünet			
10.	A fragmentáció és a szegélyhatás. Tájökológiai hálózatok működése, antropogén és tájökológiai hálózatok konfliktusai.	kiadott anyag a Teams-en		
11.	A tájmetria alapjai, mutatói, folt szintű, foltmozaik-szintű és tájszintű mutatók, alaki mutatók, folt-komplexek ökológiai működésének modellezése.	kiadott anyag a Teams-en		
12.	Tájváltozások elemzése és értékelése. A tájváltozások indikátorai, jellemző folyamatai és regionális különbségei. Tájak tipizálása. Tájtipusok és tájváltozási tendenciák Magyarországon. A táj, mint esztétikai érték. A tájépítészeti szemléletű és esztétikai célú tájvédelem.	kiadott anyag a Teams-en		
13.	A tájvédelem gyakorlati alkalmazási területeinek és hazai intézményrendszerének megismertetése, konzultáció.	kiadott anyag a Teams-en	2. ZH	az órán

14.	Tájékoztatással kapcsolatos esettanulmányok, tájvédelmi célú projektek bemutatása és megvitatása.	kiadott anyag a Teams-en	2. ZH 1. pótja	az órán
-----	---	--------------------------	-----------------------	----------------

A részletes tantárgyprogram változtatásának jogát fenntartom.

3. SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Számonkérési és értékelési rendszere rovat)

JELLENLÉTI ÉS RÉSZVÉTELI KÖVETELMÉNYEK

A PTE TVSZ 45.§ (2) és 9. számú melléklet 3§ szabályozása szerint a hallgató számára az adott tárgyból érdemjegy, illetve minősítés szerzése csak abban az esetben tagadható meg hiányzás miatt, ha nappali tagozaton egy tantárgy esetén a tantárgyi tematikában előírányzott foglalkozások több mint 30%-áról hiányzott.

A jelenlét ellenőrzésének módja (pl.: jelenléti ív / online teszt/ jegyzőkönyv, stb.)

jelenléti ív

SZÁMONKÉRÉSEK

Vizsgával záruló tantárgy

Félévközi ellenőrzések, teljesítményértékelések és részarányuk a vizsgára bocsájtás feltételének minősítésében

Típus	Értékelés	Részarány a vizsgára bocsájtás feltételének minősítésében
1. ZH	min. 10 max. 25 pont	50%
2. ZH	min. 10 max. 25 pont	50%

Az aláírás megszerzésének feltétele

Az előadásokon való aktív részvétel a TVSZ alapján, valamint 2 db ZH sikeres megírása a követelmények szerint. 2 db ZH teljesítése – egyenként min. 10 pont (max. 25) – összesen min. 20 pont (max. 50).

Pótlási lehetőségek az aláírás megszerzéséhez (PTE TVSZ 50§(2))

A javításra, ismétlésre és pótlásra vonatkozó különös szabályokat a TVSZ általános szabályaival együttesen kell értelmezni és alkalmazni:

Minden ZH és a beadandó jegyzőkönyvek, ..., a szorgalmi időszakban legalább egy-egy alkalommal pótolhatók/javíthatók, továbbá a vizsgaidőszak első két hetében legalább egy alkalommal lehetséges a ZH-k, a beadandók, ..., javítása/pótlása az aláírás megszerzése érdekében.

A ZH-k egyszer a szorgalmi időszakban, egyszer pedig a vizsgaidőszak első hetében, azaz összesen két alkalommal pótolhatók és javíthatók.

Vizsga típusa (írásbeli, szóbeli): szóbeli

A vizsga minimum 40%-os (min. 20 max. 50 pont) teljesítés esetén sikeres. (A min. 40 %-nál nem lehet több.)

Az érdemjegy kialakítása (TVSZ 47§ (3))

50%-ban az évközi teljesítmény, **50%-ban** a vizsgán nyújtott teljesítmény alapján történik.

Az érdemjegy megállapítása az összesített teljesítmény alapján %-os bontásban

Érdemjegy	Teljesítmény %-ban kifejezve
jeles (5)	85%–100%
jó (4)	70%–84%
közepes (3)	55%–69%
elégséges (2)	40%–54%
elégtelen (1)	39%–0%

Az egyes érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4. IRODALOM

Felsorolás fontossági sorrendben. (Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Irodalom rovat)

KÖTELEZŐ IRODALOM ÉS ELÉRHETŐSÉGE

[1.] Kiadott órai anyag a Teams-en

AJÁNLOTT IRODALOM ÉS ELÉRHETŐSÉGE

[2.] Csósz Mónika (2010): Tájvédelmi kézikönyv – tájvédelmi szempontok vizsgálata a hatósági eljárásokban, Vidékfejlesztési Minisztérium Környezet- és Természetmegőrzési Helyettes Államtitkárság, Budapest.

[3.] Csemez Attila (1996): Tájtervezés – tájrendezés, Mezőgazda, Bp.

[4.] Csima Péter–Kincses Krisztina (1999): Tájrehabilitáció. Egyetemi jegyzet. Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem, Tájépítészeti, -védelmi és -fejlesztési Kar, Bp.

[5.] Standovár Tibor–Primack, R. B. (2001): A természetvédelmi biológia alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. Budapest.

[6.] Csima P.–Gergely A.–Kiss G.–Módosné Bugyi I. (2004): Természetvédelem. Védett területek tervezése. BKÁE. Tájépítészeti -védelmi és fejlesztési Kar. Budapest.

[7.] Kubinszky Mihály (1995): Táj + építészet. Mezőgazdasági Kiadó. Budapest.

[8.] §1996. évi LIII. törvény a természet védelméről és módosításai.

[9.] A természet védelméhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek.